

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių inspekcijoms

2022-07-14 Nr. (32.44-31-3E)-RM-2937

↓

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSISKAITYMŲ GRYNAISIAIS PINIGAIS RIBOJIMO ĮSTATYMO PRIĖMIMO IR KITŲ TEISĖS AKTŲ PAKEITIMŲ

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) informuoja, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2022-06-23 priėmė Lietuvos Respublikos atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymą Nr. XIV-1165 (toliau – AGPRĮ).

Svarbiausios AGPRĮ nuostatos:

1. Atsiskaitymai, taip pat bet kokie kiti mokėjimai pagal sandorius gali būti atliekami grynaisiais pinigais, jeigu jie neviršija 5 000 eurų arba šią sumą atitinkančios sumos užsienio valiuta. Ribojimas taikomas visų asmenų (tiek privačių juridinių asmenų, tiek viešųjų juridinių asmenų, tiek fizinių asmenų neužsiimančių verslu, tiek fizinių asmenų verslininkų, tiek nuolatinių Lietuvos gyventojų, tiek užsieniečių) atliekamiems atsiskaitymams ir bet kokiems kitiems mokėjimams pagal sandorius.
2. Bendra dalimis atliktų atsiskaitymų grynaisiais pinigais, taip pat bet kokių kitų mokėjimų pagal sandorį suma grynaisiais pinigais negali viršyti 5 000 eurų arba šią sumą atitinkančios sumos užsienio valiuta. Sandorio šalys neturi teisės skaidyti sandorio, jeigu taip galėtų būti išvengta nustatyto atsiskaitymų grynaisiais pinigais, taip pat bet kokių kitų mokėjimų grynaisiais pinigais ribojimo taikymo. Tinkamam įstatymo nuostatų taikymui svarbi „Sandorio“ sąvoka. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.63 straipsnio 1 dalis nustato, kad sandoriais laikomi asmenų veiksmai, kuriais siekiama sukurti, pakeisti arba panaikinti civilines teises ir pareigas.
3. AGPRĮ numatyti atvejai, kai ribojimai atsiskaitymams ir bet kuriems kitiems mokėjimams pagal sandorius nebus taikomi. Tokiais atvejais, be kita ko, laikomi tarpusavio atsiskaitymai, taip pat bet kokie kiti mokėjimai pagal sandorius atliekami per įstatymuose nustatytus mokėjimo paslaugų teikėjus, kai Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra užtikrinamas kliento tapatybės nustatymas bei atvejai, kai tarpusavio atsiskaitymai, taip pat bet kokie kiti mokėjimai pagal sandorį negali įvykti negrynaisiais pinigais dėl to, kad šių atsiskaitymų ar mokėjimų vietoje mokėjimo paslaugų teikėjai neteikia reikalingų paslaugų, o pagal sandorį yra būtina atsiskaityti nedelsiant. Pažymėtina, kad Valstybinė mokesčių inspekcija iki 2022-10-31 turi parengti tvarką, pagal kurią atsiskaitymus grynaisiais pinigais, taip pat bet kokius kitus mokėjimus pagal sandorį grynaisiais pinigais gaunantis (priimantis) asmuo per 10 dienų turi pranešti mokesčių administratoriui apie atsiskaitymų grynaisiais pinigais, taip pat bet kokių kitų mokėjimų pagal sandorį grynaisiais pinigais faktą, aplinkybes, dėl kurių nebuvo galima atsiskaityti negrynaisiais pinigais, ir pateikti sandorio šalių identifikavimo duomenis.
4. Asmenys, pažeidę AGPRĮ, atsako Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse (toliau – ANK) nustatyta tvarka. Šiuo metu teisės aktų informacinėje sistemoje užregistruotas ANK 589 straipsnio pakeitimo ir ANK papildymo 207¹ straipsniu įstatymo projektas (toliau – Projektas). Dabartiniame Projekto variante numatyta administracinė atsakomybė tiek mokėjimus atliekantiems, tiek mokėjimus priimantiems asmenims.
5. AGPRĮ įgyvendinimo kontrolė pavesta Valstybinei mokesčių inspekcijai ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai.

6. AGPRĮ įsigalios 2022-11-01.

2022-06-28 buvo priimtas Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 40¹ ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymas.

Pakeistame MAĮ 40¹ straipsnyje numatyta, kad mokesčių mokėtojas nebegalės būti laikomas atitinkančiu minimalius patikimo mokesčių mokėtojo kriterijus jei juridinio asmens vadovui ar kitam atsakingam asmeniui arba individualia veikla užsiimančiam asmeniui per paskutinius vienus metus iki jo vertinimo dienos buvo paskirta 1 500 eurų ar didesnė bauda už atsiskaitymų ir kitų mokėjimų grynaisiais pinigais tvarkos pažeidimą (ANK 207¹ straipsnyje numatytas pažeidimas).

Pakeistame MAĮ 41 straipsnyje numatyta, kad turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltiniai negali būti pagrindžiami sandorius patvirtinančiais juridinę galią turinčiais dokumentais, jeigu atsiskaitymai ir (ar) kiti mokėjimai pagal šiuos sandorius buvo atlikti pažeidžiant AGPRĮ nustatytą atsiskaitymų grynaisiais pinigais tvarką.

MAĮ pakeitimai įsigalios 2022-11-01.

Detaliai su AGPRĮ turiniu, MAĮ pakeitimais ir ANK pakeitimo ir papildymo projektu galite susipažinti:

1. AGPRĮ: [XIV-1165 Lietuvos Respublikos atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymas \(e-tar.lt\)](#)
2. MAĮ 40¹ ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymas: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f99a601000e811ed8fa7d02a65c371ad>
3. ANK pakeitimo ir papildymo projektas: [Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207\(1\) straipsn... \(lrs.lt\)](#)

Vyresnioji patarėja

Alina Gaudutytė